

ZAMENJAVA — Kong. H. Reuss iz Wisconsina je zamenjal kong. W. Patmana iz Teksasa (na desni) kot načelnik Domovnega odbora za bančništvo in denarstvo.

Watergate obsodba "treh velikih"

WASHINGTON, D.C. — John N. Mitchell, H. R. Haldeman in John D. Ehrlichman, ki so bili trije najvplivnejši možje za časa Nixonove administracije, so bili v petek obsojeni vsak na 2 in pol do 8 let ječe za njih vlogo pri Watergate prikrivanju. Sodnik John J. Sirica je izrekel obsodbo z nekoliko vznemirnim glasom, ko je vsakemu obtožencu posebej govoril in mu izrekel kazen: "Namen sodišča je, da bo obtoženec odslužil kazen ne manj kot 30 mesecev in ne več kot 8 let.

Vsi 4 obsojeni obtoženci bodo vložili priziv na Vrhovno sodišče, kar bo vzelo vsaj dve leti, predno bo Vrhovno sodišče dokončno potrdilo ali sodbo razveljavilo. V tem času bodo vsi obtoženci prosti brez položitve kavcije (bonda).

Ko so obsojeni obtoženci odhajali iz sodne dvorane, je bivši pravosodni tajnik John Mitchell obrnil svojo obsodbo na šalo: "Moglo bi biti še vpražje slabše, če bi me obsodili, da moram vse življenje prebiti skupaj z Martho Mitchell." Misli je pri tem na svojo ženo, s katero sta ločena.

Vsi 4 obtoženci niso bili obsojeni, da bi sami zagrešili nek zločin, ampak ker so ovirali sodišče pri Watergate preiskavah s prikrivanjem in ker so tajno dajali denar krivcem pri Watergate vplovu, da bi molčali. Začetek Watergate afere je bil 17. junija 1972, ko so vlomili v glavno pisarno demokratske stranke v znani Watergate zgradbi.

Watergate afera je hudo škodovala ugledu ZDA in je v Ameriki sami bolj dobila politični značaj kot obračunavanje med demokrati in republikanci. Če beremo dnevna poročila, Watergate afera ni edinstvena pojava v ameriškem javnem življenju, ker se vsak dan ponavljajo velike ali manjše Watergate afere.

V Kanadi 6.7% brez posla

OTTAWA, Kan. — Po uradnih podatkih je bilo v januarju v Kanadi brez redne zaposlitve 6.7% celotne delovne sile, ko jo je bilo mesec prej le 6%. Največje število brezposelnih je v Newfoundlandu — 16.1%. Največji skok v številu brezposelnih je bil v Ontariu, kjer je bilo decembra 1974 4.6% brezposelnih, v januarju pa že 6%.

Zadnjič je bila tolikšna brezposelnost v Kanadi v aprilu 1971.

Vremenski prerok

Oblačno, mokro. Najvišja temperatura 42 (6C), najnižja 32 (0C).

Vodstvo delavskih unij za pomoč J. Vietnamu in Kambodži

MIAMI BEACH, Fla. — Izvršni odbor AFL-CIO je zadnji petek sprejel sklep, da priporoča odobritev \$522 milijonov vojaške pomoči Južnemu Vietnamu in Kambodži, kar je predsednik Ford predlagal Kongresu, a Kongres tega zaenkrat ne bo odobril.

Predsednik AFL-CIO, George Meany, je z odločnim nastopom podprl aktivno vlogo ZDA pri soočanju vojne v Južnem Vietnamu in v Kambodži. Predsednik Meany je priznal, da je bil v tej zadevi včasih v zmoti, ker so ga prevarali in da bi v preteklosti v tem pogledu čestokrat zavzel drugačno stališče, če bi tako poznal vsa dejstva, kakor jih pozna sedaj.

Na tiskovni konferenci zadnji petek je George Meany priznal, da ga je prej zapeljalo upanje v možnost miru, če Amerikanci popustijo in propaganda o ameriškem bombardiranju civilnega prebivalstva v Hanoju ter poročila o tajnem ameriškem bombardiranju v Kambodži.

Ko je predsednik Meany predlagal odobritev ameriške vojaške pomoči \$300 milijonov Južnemu Vietnamu in \$222 milijonov Kambodži, čemur se Kongres upira, je Meany odločno poudaril: "Tukaj je važno vprašanje, ali bo Amerika držala svojo besedo, ali pa bo pustila svoje zaveznike na cedilu in s tem zavrgla vse, kar smo v 16 letih za to žrtvovali."

Ko je eksekutivni odbor, ki ga sestavljajo predsednik Meany, AFL-CIO glavni tajnik-blagajnik Lane Kirkland in 33 predsednikov unij, ki so vključene v AFL-CIO, glasoval o resoluciji glede svojega stališča do politike ZDA v Indokini, je bil samo en glas proti in sicer Jerry Wurf, predstavnik American Federation of State, County and Municipal employees.

Odločitev eksekutivnega odbora AFL-CIO, v katero je vključenih 110 delavskih unij s 13.6 milijoni članov je posebno značilna, ker je jasno in odločno zavzela stališče v zadevi vojske v Indokini in branila načelo, da ZDA ne smejo prelomiti svoje besede, ki so jo s pogodbo podpisale.

Street, in hčerki Lojzki Kolman in njeni družini.

Omenjena ima več sorodnikov tudi v Clevelandu in v Floridi. Vsi so zelo veseli njenega obiska. Da bi se prijetno počutila med sorodniki in znanci!

Newyorška policija aretirala Clevelandčana

NEW YORK, N.Y. — V New Yorku je policija aretirala nekoga Clevelandčana, ki je prenašal orožje. V njegovem avtomobilu so našli orožje v vrednosti \$3,000. Kolikor je policija mogla ugotoviti, naj bi se mož imenoval Vladimir Radjenovic, star 52 let, naslov neznan.

Clevelandška policija izjavlja, da nima nobenih podatkov o tem možu. Radjenovica so aretirali zadnji četrtek, ko je vozil čez George Washington most v New Yorku. Policija je navedla, da je našla pri njem 33 avtomatičnih pištol, eno puško in 1,500 komadov municije.

Policija v New Yorku pravi, da je Radjenovic ilegalno nakupil orožje v Clevelandu in ga je nameraval prodati v New Yorku za \$15,000.

Kako je prišlo do aretacije, poročilo ne pove.

Iz pisma iz Rima

V soboto, 15. svečana tl., so v Sloveniku v Rimu proslavili 10-letnico, odkar je bil kamerlengo prefekt Kongregacije za verski pouk kardinal Šeper imenovan za kardinala. S slavljenjem kardinalom Šeperjem so ob tej priložnosti somaševali v Slovenski kapeli rektor Slovenika msgr. dr. Jezernik, msgr. Čapek in gojenci Slovenika.

V svojem govoru je kardinal Šeper poudarjal potrebo zvestobe svojemu poklicu. Maševal je za Slovensku Cerkev, s katero je vedno tesno povezan.

Konec svečana tl. pride iz Maribora na svetoletno romanje v Rim manjša slovenska romarska skupina, katero bo vodil mariborski pomožni škof dr. Grmič.

Kam lo vodi?

Na Maryland univerzitetni zobozdravniški šoli so profesorji študentom in študentkam med poukom predvajali slike (slides) o čeljustih in zobeh za anatomske strokovno razlaganje. Navzoča študentka se je pritožila, da so profesorji med strokovne slike o zobeh pomešali slike golih žensk, ki so se med poukom tu in tam pokazale na platnu.

Dekan fakultete pa je bil mnenja, da je takšen način pouka nedolžen in praktičen, ker pri študentih lajša umsko napetost.

Študentka je bila drugačnega mnenja in zahteva, da se morajo profesorji opravičiti. Pravi, da takšne slike ne spadajo k poučnemu materialu in kadar se med predvajanjem strokovnih slik o zobeh pojavi na platnu

POOSTRENA DRŽAVLJANSKA VOJNA V ETIOPIJI

Velike žrtve tudi med civilnim prebivalstvom. Amerika pred težko odločitvijo, ker so ogrožena važna ameriška pomorska oporišča ob Rdečem morju.

WASHINGTON, D.C. — Etiopsko vojaško poveljstvo objavlja zelo visoke številke o žrtvah državljanske vojne v provinci Eritreja, ki se hoče odcepiti od Etiopije in oklicati samostojno državo. Številke, ki jih navaja vladno vojaško poveljstvo in številke, navedene od upornikov, so tako nasprotujoče, da je težko verjeti v verodostojnost enih ali drugih. Neodvisni opazovalci, ki najbrž najbolj točno poročajo, cenijo skupno število mrtvih, ranjenih in pogrešanih 4,000 do 5,000, polovica od teh žrtev je vojakov, polovica civilistov.

Položaj je zelo resen za obstanek Etiopije same, ker ima Etiopija (bolj poznana pod imenom Abesinija) vsa pristanišča v Eritreji, ki se hoče odcepiti. Če bo Eritreja to dosegla, bo Etiopija popolnoma odrezana od morja.

General Tafari Benti, vodnik etiopske vojaške vladne junte, je izjavil, "da je Rdeče morje življenjska žila za etiopsko ekonomijo in da bodo z vsemi sredstvi in za vsako ceno branili dostop do morja."

Medtem pa vlada v Washingtonu skrbno proučuje nujne prošnje etiopske vlade za \$30 milijonov vojaške pomoči v municiji in drugih vojaških oprelih. Po presoji celotnega položaja bo morda Amerika ta teden poslala Etiopiji vsaj nekaj orožja, ki so opramljene skoraj izključno samo z ameriškimi orožjem. Kot je znano, Eritreje podpirajo Sovjeti in arabske države s sovjetskimi in češkimi orožjem.

Ameriški vladni uradniki pa previdno preudarjajo in sklepa, da bi večja pošiljka orožja v tem času mogla Ameriko preveč vmešati v konflikt med Etiopijo in Eritrejo. V Asmari, glavnem mestu province Eritreje, je tudi še 50 Amerikancev, ki tam upravljajo komplicirane ameriške komunikacijske instalacije. Mešto je obkoljeno od e-ritrejskih upornikov.

Najbolj važni za Ameriko pa so strateški ozirali glede dveh glavnih pristanišč ob Rdečem morju, ki so na ozemlju Eritreje. Slika gole ženske, se slišijo dovtipi o gotovih delih ženskega telesa, kar vzbudi smeh in posmehovanje.

Iz Clevelanda in okolice

Prestala operacijo—

Poznana Milka Novak, 1084 E. 177 St., vdova po pokojnem Zdravku Novaku je srečno prestala težko operacijo v Univerzitetni bolnišnici, Abbington House. Leži v sobi št. 314. Obiski so dovoljeni. Po odhodu iz bolnice se bo zdravila na domu hčerke Mojce Polak, 4007 North Hampton, Cleveland Heights, Ohio 44121.

Asesment—

Jutri je 25. dan v mesecu, ko večina naših društvenih tajnikov in tajnic pobira asesment. Vsak društvenik bi moral paziti na redno kritje članarine.

Tajnica sporoča—

Tajnica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ sporoča, da bo pobirala asesment, jutri, v torek ob pol šestih do pol osmih zvečer v dvorani pod cerkvijo sv. Vida.

Roparski umor na

Shaker Heights

Na Shaker Heights je pretekli petek lepo oblečen moški vdrl v hišo na 16301 Aiderside Drive in do smrti pretepel Mrs. Dora Ann Daniels, mater treh otrok ter ukradel \$200.

Sosedje so policiji povedali, da je tisto jutro ob 9.30 lepo oblečen moški po ulici nabiral naročnike za časopis. Policija išče črna, star okrog 35 let, vitez. V gornjih zobeh ima zlate plombe.

Pozdrav iz Sveta dežele—

Med številnimi slovenskimi romarji, ki sredi tega meseca obiskali Sveto deželo, je bil tudi primskovski župnik g. Daro Slapšak, brat g. Julija Slapšaka od Sv. Vida. Iz Tiberije ob Genzareškem jezeru nam je poslal lepo kartico s pozdravi g. bratu Juliju kakor tudi vsem svojim številnim znancem in prijateljem širom po Ameriki in Kanadi.

Vesele polka za

Johnny Pecona—

26 polka orkestror, skupaj okrog 200 muzikantov, je včeraj igralo poskočne polke v Slovenskem domu na Reher Avenue v čast Johnny Peconu, najbolj znanemu godbeniku polk v Clevelandu. Okrog 3000 ljudi se je nagnetlo v vse zgornje in spodnje prostore Slovenskega doma na Reher. Johnny Pecon se sam ni mogel udeležiti polka festivala, ker je že več mesecev v Euclid General bolnišnici.

zih, da stane izdelava 1 grama samo 20 centov, dočim so pacientom zaračunali \$785 za tritedensko zdravljenje z injekcijami.

Uradniki državnega zdravniškega združenja so zbrali podatke, da mnogi bolniki na raku prejemajo pisma z reklamo za to zdravilo v vzorci zdravila v majhnih stekleničkah. Priložena so razna zahvalna pisma bolnikov, kako da jim je zdravilo pomagalo.

Zdravniki tudi opozarjajo na nevarnost, da nekateri bolniki popolnoma zaupajo "čudodelnemu" zdravilu in zato nečejo jemati zdravniško preizkušenih zdravil ali se podvredijo drugim načinom strokovnega zdravniškega zdravljenja.

Bolniki na raku so zelo dovtetni za reklamo o novih "čudodelnih" zdravilih proti raku in so pripravljeni poizkušati vse, ker mislijo, da itak ne morejo nič izgubiti, ker jim nobeno drugo zdravilo ni pomagalo.

AMERIŠKO STALIŠČE DO JUGOSLAVIJE

Cleveland Press' Robertu Carteru, ki se glasi: "Mi priznavamo neodvisnost, suverenost in celovitost Jugoslavije in imamo prirčne odnose s sedanjo vlado. Gotovo ne bomo podprli nobenega političnega gibanja, ki ogroža celovitost in edinstvo Jugoslavije."

Predstavnik Državnega tajništva je še dodal, da Državno tajništvo ve, da obstajajo izven Jugoslavije separatistične skupine, ali da se tem ne daje priznanje.

V istem članku je v navedenju navedeno stališče Državnega tajništva, ki je bilo pismeno sporočeno senatorju Richardu S. Schweikeru dne 1. oktobra 1974. Temu je

namreč pisal dr. Ivo Omračanin, profesor na pensilvanskem vseučilišču in ga prosil za pojasnilo, ali gre politika Državnega tajništva za tem, da pomaga pri ohranjanju komunistične tiranije v Jugoslaviji. Senator Schweiker se je obrnil na Državno tajništvo, ki mu je med drugim odgovorilo takole:

"Naši odnosi z Jugoslavijo sloni na načelih medsebojnega spoštovanja, neodvisnosti in suverene enakosti. Ta načela so bila potrjena po predsedniku Nixonu in Titu v skupni izjavi, ki je bila dana v Washingtonu dne 30. oktobra 1971. Verujemo, da bi ta

načela morala biti temelj za odnose med nacijami brez ozira na razlike ali podobnosti v njihovi socialni, gospodarski ali politični zgradbi."

"Prepričani smo, da so ti odnosi, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju in enakosti, važen dejavnik za mir in stabilnost Evrope in sveta. Z ozirom na to zagovarjamo nadaljni razvoj medsebojnega koristnega sodelovanja z Jugoslavijo, zlasti na področjih trgovine, znanosti, tehnoloških raziskav in kulturne izmenjave."

(Podpis: Linwood Holton, pomožni tajnik za zveze s Kongresom.)

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Združene države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Združenih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months

Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 31 Monday, Feb. 24, 1975

Globalna podjetja

Najprej moramo prav razumeti besedo "globalen". Je precej nenavadna, bolj malo rabljena: pomeni pa nekaj hkratnega in celotnega, nekaj kar objame v celoti stvari iste vrste ali značaja. Če govorimo o globalnih podjetjih, mislimo pri tem na vse veje kakega podjetja, vse subsidiarne krajevne podružnice, naj poslujejo kjer koli, v kateri koli deželi na zemeljski obli. Podružnice so podložne osrednjemu ali matičnemu podjetju (centrali), ki jim daje navodila in jih nadzoruje.

Takih globalnih podjetij je mnogo. Ni treba misliti samo na Fordove tovarne, ali na podružnice konglomerata International Business Machines, ali na orjaka, kakršen je World Telephone and Telegraph Co. Je nešteto drugih, velikih in manjših, ki imajo svoje centrale tu v Ameriki, pa tudi drugod po svetu, kjer se je človeška družba radi epohalnega razvoja tehnološkega napredka spremenila v tehnizirano ali tehnokratsko življenjsko obliko modernega sveta. Razen v Ameriki se ta sprememba lahko zasledi predvsem v Evropi in na Japonskem.

Zagon temu razvoju je dala, kot že rečeno, dotlej neslutena tehnološka revolucija že predvojne, zlasti pa povojne dobe, ki z neverjetnim mehaniziranjem dela in obratov povzroča drugačnost dela človeških rok in s tem tudi drugačnost njegovega življenja. S stroji in nekaj tehnikov je mogoče hitro in poceni začeti poslovanje podružnice tudi v oddaljenih krajih, kjer je na razpolago dovolj cenenih surovin in dovolj cenenih človeških rok. Drugi, izvirni impulz pa je pohlep podjetniškega sveta za naglo in razsežno bogatenje, ki jim ga jamčijo ogromni dobički.

Mnogonarodne korporacije postajajo bolj in bolj neodvisna središča neizmerne politične moči, trdita R. J. Barnett in R. E. Muller v svoji knjigi "Global Reach". In dodajata, da se najbolj uspešna globalna podjetja hvalijo z letno prodajo, ki presega narodni dohodek v večini držav, njih povprečna stopnja rasti pa dva- do trikrat presega ono v najbolj naprednih industrijskih državah, vključno Združene države.

W. I. Spencer, predsednik First National City Corporation, ki dela "business" v približno 100 državah, pravi: "Politične meje narodnih držav so preozke in preveč omejene, da bi se mogel dosegati namen modernega gospodarjenja. Starejši podpredsednik IBM Maisonrouge je bolj točen v svoji trditvi, da so politične strukture sveta popolnoma zastarele, in izven koraka s tehnološkim napredkom.

Odkrivanje globalnih izvirov zakladov za najboljše izrabljanje je v konfliktu z neodvisnostjo narodnih držav (nation-state).

Ta izjava ekonomista, ki ve kaj govori, je posebno težka za majhne države, ki nimajo dovolj lastne gospodarske moči in ne tehnologije za donosno in uspešno uravnavanje iz lastne volje svoje narodne ekonomije. Dopustiti morajo mnogonarodnim korporacijam poseg v njihovo gospodarstvo in nimajo politične moči, da bi se uprle škodljivim, razkrajajočim vplivom tujega kapitala in tujih ljudi v svoji deželi.

Imenovani konflikt pride najbolj očitno do izraza v sporu med interesi velekapitala mnogonacionalnih podjetij in med narodnimi interesi države, kjer se je ta kapital ugnezdil. Kajti centralno načrtovanje velekompanij je usmerjeno samo na čim večji, najvišji dobiček, radi česar je taka kompanija integrirana v organsko strukturo, v kateri vsaka krajevna podružnica služi celoti, torej ekonomskemu delovanju, ki koristi centrali. Dobro izmišljeno geslo, češ, "vsi profitiramo", je varljivo in ne drži.

Lepo se slišijo zatrjevanja, da revne dežele dobijo začetni in obratni kapital, potrebno moderno tehnologijo, večje davčne dohodka in strokovne izkušnje pri vodstvu podjetja. V zgoraj imenovani knjigi avtorja procentualno dokazata, da je v teh besedah mnogo varljivosti. V mnogih deželah je do 80% finančnih sredstev nabranih iz domačih kapitalnih virov, ki jih potem primanjkuje drugod, in pa iz zopetnega investiranja zaslužkov. Redno se pri podružnicah v revnih državah visoko nadenjuje uvoz tehnoloških naprav (strojev itd.) in podcenjuje izvoz proizvodov iz teh dežel.

Okretnost svetovnih družb pri manipulaciji svojih sredstev jim dovoljuje, da podminirajo tradicionalno strategijo nacionalnih držav pri upravljanju njihovega gospodarstva v prid domačega prebivalstva, na drugi strani pa se znajo izmikati davkom. Med najvažnejšim pa je resnica, da moderni stroji odžirajo zaslužek domačim delovnim rokam.

Namesto, da bi denar tekkel med prebivalstvo, se koncentrirava v dobičkih korporacij, ljudje pa postajajo brezposelni. Revni postajajo še revnejši, pravi knjiga in pokaže na Brazilijo, kjer je "ekonomski čudež" ustvaril te vrste dejansko stanje.

Opisane razmere dajo človeku mnogo misliti. Z ogromnim napredkom tehnologije je na pohodu globalni naskok

velekapitala na gospodarske ustanove in politične vizije svobodnih držav v nekomunističnem delu sveta. Ta razvoj je zlasti nevaren majhnim in šibkim državam, katerim pretežno nevarnost, da si jih mnogonacionalne korporacije gospodarsko popolnoma podvržejo: kdor pa ima kje gospodarsko moč v svojih rokah, prime prej ali slej tudi za politično krmilo.

Zato je danes — ali bi vsaj morala biti — parola svobodnih malih narodov: zbiranje, povezovanje in sodelovanje med seboj, ne pa separacija in razbijanje skupnosti. Ali ni najboljši dokaz za pravilnost te trditve "Skupni trg" v Evropi, ki je z ekonomsko povezavo 9 držav ustvaril gospodarsko silo svetovne moči in veljave?

Temu globalnemu naskoku kapitalizma stoji nasproti svetovni komunizem, ki s svojo (trenutno prikrito) ideologijo grozi podreti meje narodnih držav, zlasti majhnih, in narode utopiti v geslo: "Proletarci vseh dežel, združite se!"

Pri takem stanju torej od dveh strani grozeče nevarnosti, kateri klic malim narodom je pravilen: ali združevanje ali razbijanje?

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Tudi drugo gre kar mimo nas ...

NEW YORK, N.Y. — V januarju smo imeli teden molitve za krščansko edinstvo. V slovenskem zdomskem svetu je minil menda tako kot mine vsak nepraznični dan ali teden. V cerkvah si komaj slišal — ali pa samo bral nekaj besedi o tem zares krščanskem idealu, katerega bi moral v besedi in dejanju služiti vsak kristjan. Seveda v januarski osmini pa bi morali pokazati nekaj več prvotne krščanske edinstosti, ki mora biti osnova edinstva kristjanov.

V februarju pravimo, da moramo govoriti o katoliškem tisku. Na Slovenskem imajo v glavnem samo katoliški tisk za tisti del našega naroda, katerega v tej dobi narodne zgodovine poimenujemo — verni. Ti naši rojaki imajo tednik "Družina" in dva mesečnika za mladino. Za otroke šolskih let "Mavrica" in za doraščajočo mladino "Ognjišče". Hvala Bogu, vsi trije dobro uspevajo. "Družina" je na Slovenskem list z najvišjo naklado. To se pravi, da se ta list veliko bere, če je njegova naklada menda okoli 140.000 izvodov. Verjetno ga kupujejo tudi slovenski protestanti na Prekmurskem. Saj "Družina" je urejevana in piše čisto v duhu krščanske edinstosti.

Katoliški tisk je tako rekoč del krščanskega tiska. In ves krščanski tisk, če hoče obdržati tudi ime "dobri tisk", mora koračiti v naporih za krščansko edinstvo.

Kot ima vsaka velika in plemenita zamisel polno preprek na poti uresničevanja, tako ga ima tudi stremeljenje po zopetni edinstvi vseh kristjanov, in to v dobri meri vprav zaradi tega, ker smo bili že močno odtujeni od Kristusa. Vse naše molitve so menda vse preveč sebične. Prosimo Boga, da bi nam nekaj dal, da bi nas rešil nevarnosti, da bi naše ideje in osebnostne sovražnike premagal. Malokdaj pa ga menda prosimo, da bi mi sami sebe premagali in da bi služili svojemu bližnjemu na vsakem koraku in vsakem položaju.

Moja trdna osebna vera je, da je sv. Duh zares razsvetlil papeža Janeza XXIII., da je na tako edinstveni način v vsej cerkveni zgodovini sklical Drugi vatikanski koncil, na katerem so postavili nove trdne temelje za zgraditev prave in resnične krščanske edinstosti.

V tej smeri zdaj tečejo napori. Imamo momente dviga in pada. In v "Družini" za prvo postno nedeljo, 16. februarja, sem bral njeno poročilo "Desetletnica pomembne ustanove", v katerem poroča tudi tole:

— V teh dneh so tu proslavili (na Dunaju namreč) desetletnico ustanove "Pro Oriente", ki pospešuje stike med katoliško in vzhodnimi Cerkvami. Sloves-

nosti se je udeležilo tudi več zastopnikov vzhodnih Cerkva: srbske, armenske, moskovske, tajnik za vsepravoslavni koncil metropolit Damaskinos Papan-dreu ter zastopnik vatikanskega tajništva za edinstvo kristjanov p. Duprey.

V govorih so poudarjali velik pomen ekumenskega gibanja v papeževanju Pavla VI. Predsednik tajništva za edinstvo kristjanov Willebrands je v poročilu dejal: "Ekumensko gibanje je že privedlo do velikih sprememb v miselnosti kristjanov in krščanskih Cerkva. Danes je že kar navada, da posamezne Cerkve ob sprejemanju odločitev mislijo tudi na druge kristjane. V prihodnosti mora ekumenski duh prežeti vse strukture posameznih Cerkva."

Ko so govorili o prihodnjih načrtih te ustanove, so omenili ponovno srečanje v letu 1976. Teologi se bodo skušali približati tisti edinstvi, ki se je razbila pred 1500 leti na kalcedonskem cerkvenem zboru. Posebno pozornost pa bodo posvetili obveščanju, ki mora naleteti na odmev tudi v širši javnosti.

Torej pred veliko novo nalogo bo v bližnji bodočnosti postavljen ves krščanski tisk, ne samo katoliški.

V zamejstvu in zdomstvu pa moramo poleg pojma "krščanski" tisk poudarjati tudi "narodni slovenski tisk". Tu se gre za ohranjanje našega življa. To pa se dosega z ohranjanjem narodne duše. Narodna duša pa globoko leži speča ali živo prebujena v narodni besedi. Beseda je naša duša, naš obraz in naše življenje.

Samo pogledimo v zgodovino. Ko še ni bilo tiska, naša beseda se je zapisala. V 10. in 11. stoletju smo tako dobili *Brižinske spomenike in celovski ali rateški rokopis*. V prvi polovici 15. stoletja pa *Stiški rokopis*. Ob koncu tega stoletja in začetku naslednjega ročno zapisovanje spodrine tisk.

To pa je bil hkrati tudi čas, doba novega preloma ali zloma v krščanstvu. Težka zgodovinska zmotnost človeka na obeh straneh. Posledice so bile težke, slabe in dobre. Za slabe bi lahko vzeli ravno to, da so se že enkrat razdeljeni kristjani — vzhodni, pravoslavni in zapadni, katoliški — spet delili. Zapadni so se v tistem času razdelili v rimske katoličane in protestante mnogih različic. Danes se moramo zaradi tistih napak in zmot — ter zaradi odklona od Kristusa — truditi z novimi težkimi napori, da zabrišemo posledice tistega razbitja in da gremo nazaj h Kristusu, nazaj k edinstvi.

To razbijanje kristjanov in medsebojno preganjanje pa je poročilo dvoje, s čimer smo tesno povezani prav mi ameriški Slovenci.

Prvo s protestanti slovenske krvi smo Slovenci dobili prvo (Dalje na 3. strani)

Koroška enofna lista — po zgledu ljudskih front!

I. MILWAUKEE, Wis. — Verjetno se bo ta ali oni bralec nemalo začudil temule naslovu, češ saj vendar ugodno in pritrjevalno pišejo o tej listi naši zamejski in zdomski listi. Ti poročajo o veliki politični razgibanosti koroških Slovencev, ki se kaže v pripravah za bližnje deželno-zborske volitve, in hvalijo njihovo politično zrelost, češ da "znajo... najti brez ideoloških klišejev skupni imenovalec v slovenski narodni pripadnosti". Toda kljub vsemu temu je treba povedati, da je ta enofna lista nastala na način levičarskih ljudskih front! Tudi v tem smislu, da je nekje v ozadiju neviden arhitekt, neka KP. V sedanjem koroškem primeru slovenska KP in njen režim v Ljubljani.

Zakaj in kako je moglo priti do te enotne koroške liste, skovane po zgledu ljudskih front? Odgovor na to vprašanje bi bil tale: z daljšo idejno-politično pripravo pa s sprotno taktiko, izrabljajoč pri tem narodno zavest krščansko usmerjenih koroških Slovencev. Obenem pa je bilo mogoče to ob politični podpori ljubljanskega režima, zlasti ob njegovi denarni podpori.

Da čimbolj pravilno razumemo nastoj sedanje koroške enotne liste, si moramo priklicati v spomin dejstvo, da je znaten del mlajših slovenskih koroških intelektualcev in študentov precej krepko levičarsko usmerjen. Nekateri med njimi so ideološko in organizacijsko pravi komunisti, kar so več let, recimo do l. 1970, prikrivali. Ta mlajši rod je l. 1968 postavil zahtevo po eni sami politični organizaciji koroških Slovencev, ki naj bi zavestno potisnila v stran vsako idejno in nazorsko opredeljenost. Pri tem so imeli v mislih krščanske temelje Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS). Ti temelji so pod vodstvom dr. Inzka precej krepko prihajali do izraza. Zato so se začeli z vso silo zaganjati vanj. Istočasno pa so se viharno zaleteli tudi v Mohorjevo družbo z znanimi demonstracijami v zadnjih dneh maja 1968, dober teden pred tem pa demonstrirali pred Korotanom na Dunaju. (Študentovski dom Korotan je last Mohorjeve!) Ker se je tedaj dr. Inzko javno postavil v obrambo Mohorjeve, je s tem postal za mlajši rod — istočasno pa tudi za ljubljanski režim — največja ovira njihovi zamisli ene same politične organizacije, ki naj bi bila seveda levo usmerjena in sprejemljiva za Ljubljano. Osredotočili so zato proti Inzku vse sile in na občnem zboru v jeseni 1968 uspeli, da Inzko ni bil ponovno izvoljen.

Pod novim predsednikom dr. Vospersnikom je NSKS sicer še ohranjal značaj krščanske politične organizacije, začel pa se je v njem vedno bolj čutiti vpliv imenovanega mlajšega rodu. Proti koncu istega leta je uspela podobna akcija proti starejšim, zavestno katoliško usmerjenim, tudi v Krščanski kulturni zvezi, torej prosvetni organizaciji. Tudi ta akcija je uspela; predsednik je postal eden od najvidnejših mlajših dr. E. Prunč.

Na kratko naj omenim, da se je ta preusmeritev na levo pri znatnem delu mlajših koroških Slovencev izvršila: zlasti pod idejnim vodstvom Janka Messnerja, profesorja na slovenski gimnaziji. Ta je izrazil levičarske ideje kot profesor spoznal kot nihče drugi na Koroškem. Da so višji razredi gimnazije kaj pripravna priložnost za idejno preusmerjanje slovenskih dijakov, seveda v levičarskem, marksističnem smislu. Kot pisatelj, ki je politično aktiven, je skušal idejno preusmeriti na levo predvsem tiste mlajše, ki imajo ta-

lent za pisanje (Mladje). Prav tako pa je idejno preusmerjeval tiste mlajše in najmlajše, ki se zanimajo za družbene probleme in hočejo biti družbeno-politično aktivni.

Pod neposrednim njegovim idejnim vodstvom — verjetno sprva tudi organizacijskim — pa je skupina takimenovanih kladivarjev, imenovana po priložnostnem listu "Kladivo". Seveda je mišljeno kladivo iz komunističnega grba. (Le zakaj so izpustili kmečki srp?) Ti komunistični kladivarji so pred dobrim letom sami v podnaslovu "Kladiva" zapisali, da so skupina v dunajskem Klubu slovenskih študentov (koroških namreč). Z drugimi besedami: kladivarji so komunistična celica v tem klubu že precej let, a KSS je leta trdil o sebi, da je neopredeljen in nadstrankarski itd. Kladivarjem in študentom v KSS je sicer priznati, da so precej razgibali koroško politično življenje in utrdili narodno zavest pri marsikaterem dijaku — toda mar je naslednja višja stopnja slovenske narodne zavednosti na Koroškem ta, da postane član avstrijske KP in da kandidira na listi te avstrijske stranke? Profesor Messner je namreč postal član avstrijske KP, njegov sin Mirko pa, ki študira na Dunaju in je vodilen član v KSS, kandidira na drugem mestu avstrijske KP za Koroško. (V Našem tedniku ni opaziti nobene nejevolje nad to kandidaturo Messnerja mlajšega.)

Mlajši levičarsko usmerjeni rod na Koroškem je načrtno in dogovorjeno rušil krščanske temelje slovenskega političnega in kulturnega delovanja. To rušenje je bilo zlasti vidno v letih od 1967 do 1973. Naj spomnim le na dva značilna članka: na dr. Prunčevega v mariborskih Dialogih v maju 1970, ki z namenom pretiravanjem hoče prepričati, da katoliško usmerjeni Slovenci na Koroškem obožujejo Ideologijo (z veliko začetnico!) in ji služijo. Vse huji pa je bil napad na Mohorjevo družbo s člankom "V KSS so začeli z delom", ki je bil vtiho-tapljen v Naš tednik 4. novembra 1971 — torej ga je tiskala Mohorjeva tiskarna! Članek je bil premišljen napad na to najmočnejšo slovensko ustanovo na Koroškem. Vsekakor s ciljem, da bi se Mohorjevo odpovedala Sloški tradiciji in da bi se po zgledu celjske Mohorjeve spremenila v založniško podjetje, ki bi ga oni sami prevzeli in vodili. Ta namera je pri njih še vedno živa.

Istočasno pa, ko so ti mlajši rušili krščansko koroško tradicijo v Kladivu, Mladju in na razne druge načine — krepko so se obegnili tudi ob šest božjo zapoved — so sprotno širili in utrjevali med najmlajšimi levičarske ideje in poglede; kladivarji seveda revolucionarne in komunistične.

Pred dvema letoma je postal tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) dipl. jurist Filip Warasch, ki je eden izmed mlajših levo usmerjenih. V dveh letih se je izkazal za spretnega tajnika in političnega delavca. Postal je pravi generalni tajnik NSKS, namreč v smislu takih tajnikov pri raznih KP in pri nekdanjih fašističnih strankah.

Po enem letu Waraschovega tajnikovanja se je začela kazati pri NSKSu sprememba v treh smereh: v smeri realizacije koncepta ene same kulturne in ene same politične organizacije in spremenjenega tona v pisanju Našega tednika. Na prvi seji v l. 1973 je odbor te politične organizacije sprejel sklep o ustanovitvi skupnega odbora za Kulturni dom v Celovcu. Ta skupni odbor naj bi sestavljali

predstavniki obeh političnih in kulturnih organizacij, dom pa bi se gradil (in se najbrž bo!) predvsem z ljubljanskim denarjem. Z Waraschovim nastopom se začno pogosti skupni obiski Ljubljane. In o teh obiskih je Naš tednik pričel prinašati dolga poročila na prvi strani, skoro vedno s slikami. Ni čuda, da se Naš tednik sedaj prodaja tudi v Ljubljani. Njegov primanjkljaj krije ljubljanski režim. Z ljubljanskim denarjem je plačevan tudi tajnik Warasch. Seveda pa tudi v tem primeru velja: kdor plačuje, ta ukazuje.

S posebnim vneim in s krepko mero taktične iznajdljivosti je Warasch šel na delo za ostvareitev nove skupne politične organizacije koroških Slovencev v levičarskem smislu. Pri tem se ni poslužil, kot bi bilo pričakovati, konec septembra 1973 ustanovljenega "Solidarnostnega komiteja", sestavljenega iz vseh koroških organizacij in skupin. Mar zato ne, ker je stik z običnimi odborniki na terenu Warascha napravil večjega realista, kot pa so bili študentovski inicijatorji imenovanega komiteja. Ali pa je čutil, da je sam politično močnejši, kot so oni. Namesto tega je Warasch naslonil ostvareitev nove koroške politične organizacije na "Klub slovenskih občinskih odbornikov", ki ga je on sam organiziral — formalno ustanovljen 20. maja 1973 — in ki mu tudi predseduje on sam. Tedaj ob ustanovitvi je Warasch zapisal, da je novi Klub le strokovno združenje in ne tretja politična stranka koroških Slovencev.

Vprašati se je treba, kako je mogel Warasch povezati skoraj vse slovenske občinske odbornike, med njimi župane, ki so bili vendar izvoljeni na raznih listah koroške socialistične in ljudske stranke (avstrijske), kot Slovenici pa so kot socialisti v videm številu pripadali Zvezi slovenskih organizacij (ZSO) kot pa NSKS. Da je bilo za to povezovanje potrebno precej terenskega dela od človeka do človeka, to je jasno. A to ne razloži tega Waraschovega političnega uspeha. Razumemo ga samo, če imamo pred očmi, da je za tako povezovanje bila tudi Ljubljana, ki je vsekakor poznala Waraschove namene. In predvsem zaradi Ljubljane ZSO ni mogla in ni smela kaj bolj nasprotovati Waraschu pri tem delu. Kot znano, je ZSO kot naslednica nekdanje koroške OF vsa leta z Ljubljano ozko povezana.

(Dalje sledi)

j. grum

Slovenska tretjeredniška evharistična pobožnost

CLEVELAND, O. — Vse članice in člani cleveandske slovenske tretjeredniške skupnosti in njihove prijatelje in prijateljice vabim k naši letošnji skupni pomladanski evharistični pobožnosti, katero bomo imeli v cerkvi sv. Vida v nedeljo, 16. marca tl., ob pol dveh popoldne ob priložnosti letošnje vidovske 40-urne pobožnosti. Pridimo vsi! Mir in vse dobro!

Mrs. Mary Panjan, tajnica

Filtri s pepelom so boljši

Britanska biokemika Bill Badgett in Jerry Cook sta izumila novo vrsto filtrov za cigarete. Gre za filter s pepelom, za katerega trdijo, da zmanjšuje vsebnost kisline v cigaretinem dimu in s tem tudi njegovo škodljivost. Po pisanju revije "New Scientist" sta iznajditelja ugotovila, da cigaretni dim, če gre skozi pepelnate filtre, ne vsebuje niti desetine kisline, ki jo sicer prepuščajo običajni filtri. Kot vse kaže, filtri s pepelom zmanjšujejo za kakšnih 45 odstotkov tudi nikotin.

A. Z.

SPOMINI Z OBISKA DOMOVINE

XXVIII.

K gornjim podatkom bi pri-
pomnil samo to, da se mi zdi
število avtomobilov v Sloveniji
prenizko, število televizorjev pa
previsoko.

Kaj je s podržavljenjem zem-
lje? V Zireh so po vojni podrža-
vili vse najboljše njive in trav-
nike v ravnini in postavili tri
velike hleve, toda reja živine se
ni obnesla. Pozneje so menda
poskusili s kokošmi, pa tudi ni
šlo. Zemljo so ponujali ljudem
nazaj, pa je niso hoteli vzeti. Za-
kaj? Da bi plačevali davke? Ra-
je jo vzamejo v najem za na-
jemnino, ki znaša manj kot dav-
ki. V enem hlevu je sedaj žaga.
Blizu Bleda sem videl državno
kmetijo, ki pravi, da je ena
redkih, ki dela brez zgube. Na
Sorskem polju so s kombajnom
želi pšenico. Goje precej itali-
jansko, ki je temnorjava, da ma-
lo slame, pa več zrnja.

Veliko je novosti, ki bi ostale,
tudi če se režim spremeni. Zal
bi za dolgo dobo ostala tudi mo-
ralna pokvarjenost, pijančeva-
nje, zapravljanje, razporoke. Tu-
di najvišje število samomorov,
najvišja zadolženost in najnižje
število rojstev so znak blagosta-
nja, kot je gojenje siamskih
mačk, colijev (Lassie) in dru-
gih čistokrvnih živali. Jugoslo-
vani tudi potujejo in romajo kot
člani bogatih narodov.

Na eno so lahko ponosni: Var-
nost je v Sloveniji neprimerno
večja kot npr. v Clevelandu.
Leta 1963 sem se videl v Zagre-
bu in v Ljubljani po večah pri-
klenjene predpražnike, soferji
so pa brisale šip zaklepali v av-
to, kadar so se za trenutek od-
stranili. Tega sedaj ni več. V
Zireh pride en miličnik na tisoč
prebivalcev, pa še ta nima kaj
dela. Ko je bilo pred leti nekaj
tatvin, so ljudje sami ugotovili,
da je krada — miličnikova že-
na. Na Bledu in v Ljubljani
sem pa opazil, da cigani javno
nadlegujejo ljudi. V Ljubljani
so se Amerikanci, ki se zvečer
ni upala na ceste, krohotali.

Mnogo sem slišal in videl, žal
tudi dosti pozabil (ko gre člove-
ku proti koncu, se natančno spo-
minja dogodkov iz detinskih let,
pozabi pa vse, kar se je zgodilo
včeraj). Ko sem nekomu pove-
dal moje vtise o tamkajšnjih
razmerah, mi je ježno očital:
"Za polno skledo si prodal svo-
je prepričanje!" Lačen res ni-
sem bil nikoli, sit pa tudi ne Ju-
goslavije toliko kot l. 1963, ko
sem bil povabljen na milico na
"prijateljski razgovor" in so ho-
teli v poldrugournem zasliševa-
nju zvedeti, kdaj, kje in zakaj
sem bil rojen, zakaj sem sodelo-
val z Nemci v večernih patro-
lah (to so morali vsi moški, tudi
partizanski terenci), zakaj sem
pobegnil od partizanov in po-
zneje "ilegalno" odšel na Koro-
ško, koliko zaslužim in koliko
me stane hrana, plin in druge
potreščine, član katerih dru-
štev sem, kaj delajo belogardisti
in kaj ustaši, kaj Miha in kaj
Matija, pa Micka in Marjanca
itd. Ko sem jih malo 'potegnil',
so rekli: "Govori resnico! Mi
vprašujete?" "Zakaj pa potem
vprašujete?" "Da vidimo, kol-
ko si iskren!" Ko so me potem
vprašali, kdaj bom prišel za stal-
no domov, sem res iskreno od-
govoril, da v take razmere niko-
li. Tega mnenja sem še zdaj, če-
prav pri tem obisku nisem
imel najmanjšega stika z oblast-
mi. Grd madež, ki ga je zadnjič
naredila milica na lepo sliko
Slovenije, je obledel, vendar ni
pozabljen. Znani kulturni dela-
vec Jakob Jesenko, ki je bil ravn-
o takrat tam in tudi klican na
"prijateljski razgovor", ni mogel
tega ponižanja do smrti pozabi-
ti. Poštenjak vse življenje ni
mogel razumeti, zakaj naj bi o-
vajal svoje rojake.

Zanimivo, da se je ta "prij-
ateljski razgovor" vršil v isti hiši,

kot 20 let prej, ko so me prvič
aretirali. In obakrat sta me za-
sliševala po dva "ma oštuje", ki
sta sicer imela papir in svinčni-
ke, pa menda nista znala pisati.
Kranjci so hvaležni Titu, da je
osvobodil Primorsko, ker druga-
če bi morali milicajce uvažati.

Slovenija je lepa, toda za nas,
ki smo se okužili z ameriško svo-
bodo, je naša druga domovina
boljša.

S tem sem izpolnil željo ne-
kega komunista, ki je — pono-
sen na pridobitve revolucije —
pred 11 leti, rekel: "Ko se vrneš
v Ameriko, povej tam resnico o
sedanji Jugoslaviji. Takrat ob-
jektivna sodba o tamkajšnjih
razmerah še ni bila možna, se-
daj upam, da bo šlo."

H koncu bi se rad zahvalil
našim prijateljem Karlu in Ma-
riji Erznosnik, Polonci Kosir in
Franku Stergarju, ki so s tem,
da so obljubili med našo odsot-
nostjo skrbeti za hišo, vrt in
dvorišče, omogočili naše brez-
skrbno potovanje. Svoje obljube
so več kot zadovoljivo izvrše-
vali: ko smo se vrnili, smo našli
vse v najlepšem redu. Prisrčna
hvala vsem! Erznosnikovima še
posebna hvala za to, da sta nas
prišla pričakati na letališče,
vztrajala med carinsko preiskavo
in nas srečno pripeljala domov.

KONEC

PRI VEROUKU

Katehēt: "Kako dolgo sta A-
dam in Eva ostala v raju?"

Učenka: "Do jeseni."

Katehēt: "Kako pa prideš na
tako misel?"

Učenka: "Ker preje jabolka
niso bila zrela."

HOW'S YOUR Agri-Culture?

AMERICA HAS DEVELOPED THE WORLD'S MOST EFFICIENT AGRICULTURAL PLANT

U.S. FARMERS NOT ONLY PRODUCE ENOUGH FOOD FOR EVERY MAN, WOMAN, AND CHILD IN THIS COUNTRY...

U.S.

THEY ALSO MEET FARM IMPORT NEEDS IN 145 OVERSEAS CASH MARKETS

AND MAKE FOOD AVAILABLE TO MILLIONS OF PEOPLE IN 93 DIFFERENT COUNTRIES

KOLENDAR

društvenih prireditev

Marec

2. — Misijonska znamkarska
akcija (MZA) pripravi kosilo
v šolski dvorani pri Sv. Vidu.
Kosilo bo na razpolago od
11.30 do 2. popoldne.

9. — Društvo Najsv. Imena pri
Sv. Vidu priredi svoj vsako-
letni zajtrk s klobasicami in
omletami (Pancake and Sau-
sages) v farni dvorani sv.
Vida, od 8. zjutraj do 12.30
popoldne.

22. — Klub slovenskih upokojen-
cev za Waterloo Road okrože
priredi večerjo s plesom v Slo-
venskem delavskem domu na
Waterloo Road. Začetek ob 5.
popoldne.

APRIL

5. — D.S.P.B. TABOR priredi
spomladanski družabni večer
v Slovenskem domu na Hol-
mes Avenue. Večerja in ples.
Igrajo Veseli Slovenci. Zače-
tek ob 7.30.

6. — Klub slovenskih upokojen-
cev za Holmes Ave. okrože
priredi večerjo v Slovenskem
domu na Holmes Ave.

6. — Mladi harmonikarji obha-
jajo desetletnico svojega ob-
stoja s koncertom v farni
dvorani pri Sv. Vidu. Začetek
ob 3.30. Po koncertu domača
zabava.

20. — Moški Zbor "Slovan" pri-
redi koncert v Slovenskem
društvenem domu na Recher
Ave., ob 4. popoldne.

26. — KONCERT pevskega zbo-
ra KOROTAN v SND na St.
Clair Ave. Po koncertu zabava

s plesom. Igra Ansambel
"VESELI SLOVENCİ".

27. — Pevsko društvo PLANINA
priredi ob štirih popoldne
koncert v Slovenskem narod-
nem domu na Maple Heights.

27. — Klub slovenskih upoko-
jencev za St. Clairsko okrože
priredi v spodnji dvorani Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave. večerjo in za-
bavo. Začetek ob 4. popoldne.
Po večerji prosta zabava.

MAJ

4. — SKD Triglav v Milwaukee,
Wis. priredi materinsko pro-
slavo v farni dvorani pri Sv.
Janezu na 84 in Cold Spring
Rd.

25. — Društvo SPB Cleveland.
— Slovenski spominski dan
ob 30. obletnici slovenske tra-
gedije: sv. maša ob 10.45 pri
Lurški kapeli na Providence
Heights, Chardon Road, za vse
žrtve vojske in komunistične
revolucije.

26. — SKD Triglav v Milwau-
kee, Wis., pripravi SPOMIN-
SKO SVEČANOST v kapeli v
parku Triglav.

JUNIJ

22. — SKD Triglav v Milwau-
kee, Wis., priredi prvi redni
društveni piknik v parku Tri-
glav. Ob 11. sv. maša, nato
kosilo in domača zabava. Za
ples igrajo Veseli Slovenci iz
Sheboygana.

26-27-28-29. — Poletni karne-
val in bazar pri Sv. Vidu.

13. - 14. - 15. — Z.D.S.P.B. TABOR
priredi spominski proslavo 30.
obletnice pokolja slovenskih
domobrancev in četnikov na
Slovenski pristavi.

JULIJ

13. — Društvo Kras št. 8 ADZ
priredi piknik na Izletniškem
središču ADZ v Leroy, Ohio.

20. — Misijonski piknik v parku
Triglav v Milwaukee, Wis.

20. — Društvo sv. Ane št. 4 ADZ
priredi piknik na Izletniških
prostorih v Leroy, Ohio.

20. — Belokranjski klub priredi
"Belokranjski piknik" na Slo-
venski pristavi. Igrajo "Veseli
svatje".

AVGUST

17. — SKD Triglav v Milwau-
kee, Wis., priredi drugi druš-
tveni piknik v parku Triglav.

SEPTEMBER

16. — Podružnica št. 14 Slovenske
Ženske Zveze priredi "Vanity
Fair" v Euclid Park Club-
house. Začetek ob 7.30 večer.

OKTOBER

5. — SKD Triglav v Milwaukee,
Wis., priredi VINSKO TRGA-
TEV v parku Triglav.

18. — Klub neburških sloven-
skih upokojencev priredi ve-
čerjo in ples v SND na E. 80
St.

18. — DSPB TABOR priredi je-
senski družabni večer v Slo-
venskem domu na Holmes
Avenue. Igrajo Veseli Slo-
venci.

25. — Štajerski klub priredi svoje
martinovanje v farni dvorani
pri Sv. Vidu. Začetek ob 7.
zvečer.

NOVEMBER

8. — SKD Triglav v Milwaukee,
Wis., praznuje 25-letnico svo-
jega obstoja s svečano akade-
mijo v farni dvorani pri Sv.
Janezu na 84 in Cold Spring
Rd. Igrajo Veseli Slovenci iz
Sheboygana.

8. — Belokranjski klub priredi
"martinovanje" v SND na St.
Clair Avenue. Igrajo "Veseli
Slovenci".

16. — Slomškov krožek postreže
z domačim kosilom v Avdito-
riju pri Sv. vidu od 11.30 do
popoldne do 2 ure popoldne.

DECEMBER

7. — Moški zbor Slovan priredi
koncert v Slovenskem druš-
tvenem domu na Recher Ave.
ob 4. popoldne.

Njujorška srenja ...

(Nadaljevanje s 2. strani)

slovensko tiskano knjigo. Pri-
mož Trubar je izdal leta 1550
slovenski Katekizem in Abeced-
nik, z dodatkom mnogih nabož-
nih pesmi. Vsega skupaj nam je
Primož Trubar dal 22 prvih
slovenskih knjig. Tem je sledila
leta 1584 velika knjiga. To je bi-
la Jurija Dalmatinova: Biblija,
tu je vse svetu pismu.

Drugo, kar lahko vzamemo
kot dobro posledico protestan-
tizma, je dejstvo, da so se pro-
testantski Evropejci zaradi verskih
preganjanj v začetku 17. stolet-
ja podali na ameriški kontinent
in da so proti koncu istega sto-
letja — leta 1776 — ustanovili
državo svobode: Združene drža-
ve Amerike. In v tej državi ži-
vimo zdaj mi, del slovenskega
naroda, kateremu so postavili
temelje pisemstva vprav sloven-
ski protestanti.

Trdno postavljeni na te te-
melje slovenske — pa hkrati kr-
ščanske protestantske — bese-
de, smo se ohranili. Protirefor-
macija je šla tudi v uničevanje
teh slovenskih knjig. Ali teme-
lji so bili postavljeni. Beseda na-
ša se je ohranila tudi zapisana
in se je po dveh stoletjih začela
z evropskim prosvetljenstvom
vred razvijati.

Ali ni nekam čudno, če ves
ta razvoj pogledamo ravno s po-
gledom ameriškega Slovenca!
Po Dalmatinovi Bibliji nismo
Slovenci na Slovenskem dobili
nobene tiskane knjige skoraj 200
let.

Tri leta po ustanovitvi Ameri-
ških držav svobode smo Sloven-
ci na Slovenskem dobili prvi
zbornik slovenskega pesništva:
Pisanice. Izšle so leta 1779. Do-
bili pa smo še dva letnika — in
sicer leta 1780 in 1781.

Na osnovi ohranjene nabožne
slovenske besede, kar so nam
dali slovenski protestanti, smo v

dobi razsvetljenstva lahko prešli
k skromnim začetkom posvetne-
ga pisemstva. Za Pisanicami do-
bimo Vodnikove pesmi in pouč-
ne spise, ki jih je objavljaval 30
let pozneje v svojem prvem slo-
venskem časopisu "Lublanske
novice". Vodnik je izdal tudi
prvo slovensko Pratiklo.

Iz Vodnikove dobe gremo v
Prešernov čas, v katerem dobi-
mo leta 1831 "Krajsko Cebeli-
co", takrat zapisano: "Krajska
Zhebela". V tej dobi dobimo
Slovenci pravo borbo za sloven-
sko pravo besedo, ki je tekla
med našimi možmi. Leta 1843
dobimo Bleiweisove "Novice ro-
kodelske in kmetijske". L. 1847
Prešernove Poezije. Pet let po-
zneje že knjižno Družbo sv. Mo-
horja v Celovcu. Naši pisatelji
objavljajo pri njej svoja dela.
Slovenska knjiga se širi. Sloven-
ski narod se prebujajo, povezuje
in utrjuje. Pisatelji in pesniki s
pomočjo založnikov izdajajo
svoja dela. Slovenska beseda se
čisti. Leta 1863 dobimo prvi slo-
venski časopis v Trstu "Naprej",
pri katerem je sodeloval pisa-
telj Fran Levstik. Z aprilom
1868 začne izhajati v Ljubljani
slovenski list "Slovenski narod",
ki je izhajal nepretrgoma do le-
ta "ponovne osvoboditve" po
komunistih maja 1945. Isto us-
do je doživel katoliški list "Slo-
venec", ki je začel izhajati v
Ljubljani leta 1874.

Kmalu po tem letu dobimo že
prvi močnejši val izseljevanja
naših ljudi iz Slovenskega na
Ameriško. Proti koncu stoletja
se jih nabere na Ameriškem že
toliko, da začno misliti na izda-
janje slovenskega časopisa. Ta-
ko dobimo že leta 1891 prvi slo-
venski časopis v tej deželi. To
je bil strogo katoliški list "A-
merikanski Slovenec" in tri leta
pozneje, 1894, bolj svobodomi-
selni list "Glas naroda".

Malo je bilo takrat med naši-
mi ljudmi izobražencev, a za
narod na tujem so veliko ustva-
rili. Seveda idejni spor, ki se je
doma vlekel od sredine prejš-
njega stoletja in je razplamtel
do srditosti ob koncu v devet-
desetih letih, so prinesli s seboj.
Tu so naprej vihteli "duha svitli
meč" in v tej borbi ustvarjali
nove časopise in revije. Ameri-
ška svoboda jim je to dovolje-
vala. Hkrati pa jih tudi ameri-
kanizirala. Zdal nam je ostala še
"Ave Marija" kot čisto sloven-
ski mesečnik in deloma sloven-
ska "Zarja" ter dva okrnjena
dnevnik "Prosveta" in "Ameri-
ška Domovina". "Prosveta" je
hkrati glasilo S.N.P. Jednote.
Dočim ima katoliška podporna
jednota svoje glasilo kot najsta-
rejši slovenski list na Ameri-
škem, tednik "Amerikanski Slo-
venec".

Po tem razvoju slovenske be-
sede, slovenskega pisemstva
slovenske knjige, revij in časo-
pisja na Slovenskem niso v no-
beni dejanski stiski. Slovenski
ljudje na Ameriškem pa smo.
Ne toliko, da naši trije listi in
dve reviji ne zadostijo potrebam,
ampak v tem, ker pustimo, da
slovenska beseda utihuje, da
preostali listi nimajo dovolj na-
ročnikov in bralcev. Najhuje pa
je to, da naši izobraženci in spo-
sobni puste, da se uredniki po-
te, ker ni piscev in sodrnikov.
In menda v tem pogledu je
šel tudi letošnji februar mirno
mimo nas — ne da bi pomislili
nanj in sklenili, da mu vsak po
svojih močeh pomagamo.

Tone Osovnik

**Sporazum o postopku
proti vojnim zločincem**

BONN, Z. Nem. — Zahodno-
nemški parlament je končno o-
dobril nemško-francoski sporaz-
um, da se odpravijo zakonski
nedostatki, ki so omogočili sto-
tinam prejšnjih nacistov, da so
se izognili prosekuciji za zloči-
ne, ki so jih izvršili v Franciji
med drugo svetovno vojno. O
tem so se že od leta 1971 vršile
razprave in pogajanja. Spora-

zum je s tem postal zakon.

Zahodno-nemški vladni urad-
niki menijo, da je v Zahodni
Nemčiji še okrog 250 osumlje-
nih vojnih zločincev. Smatrajo,
da je ta sporazum bolj važen
kot simbolična gesta kot pa za
dejanske sodne obtožbe prejš-
njih vojnih zločincev, ker bo od-
pravil vzroke za dolgoletna tren-
ja med Zahodno Nemčijo in
Francijo.

Tisoče osumljenih nacističnih
vojnih zločincev, ki so jih po
vojni francoska sodišča obsodi-
la v odsotnosti, se nahaja v Za-
hodni Nemčiji. Vsi so se lahko
izognili kazni, ker nemška usta-
va ne dovoljuje izročitev nem-
ških državljanih drugi državi.
Po nemških zakonih pa naci-
stični vojni zločinci, ki so že
bili obsojeni v eni izmed treh
držav velikih zahodnih zavezni-
kov, ne morejo biti sojeni za isti
zločin v Zahodni Nemčiji.

Ta zakonski nedostatek je od-
pravil sedaj ratificiran sporaz-
um med Zahodno Nemčijo in
Francijo.

Priatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA
RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO
ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

EUCLID ZIDANA HIŠA

za dve družini 6-6, boljša kot
nova, delana po naročilu, pet let
stara, tri spalnice, v vsakem sta-
novanju, jedilna soba, 1½ kopal-
nica, predeljena klet. Dvojna
priključena garaža. Brez madeža

EUCLID

z aluminijam obita hiša, tri spal-
nice, jedilna soba, rekreacijska
soba, garaža. Se nahaja na E. 266
St. blizu Lake Shore Blvd.

NOVI DOMOVI

od Route 91, ranči in splits de-
lani po naročilu, zidani ali z alu-
minijam obiti. Klet. Si lahko
sami izberete dekoracije. Kličite
da vam pokažemo.

UPSON REALTY

UMLA

499 E. 260 St. RE 1-1070
Odprto od 9. do 9.

(34)

Krasna pogozdena okolica

Naprodaj v Euclidu je 6-sobni
bungalov, prepleškan, spodaj
dnevna soba z odprtim stopni-
ščem, ena spalnica, "den", kuh-
inja z obedovalnico, pomivalnik
posode, mlevcev odpadkov, zgoraj
dve strokovno opreženi spal-
nici, veliko garderobnih omar,
klet z rekreacijsko sobo blizu
transportacije, šole in cerkve.
Cena 33.900. Kličite 951-3351 ali
481-2997.

(40)

For Rent

Upstairs 5 rooms enclosed porch,
garage. Adults, no pets. Grove-
wood area. Pay own utilities.
381-5271

(32)

V najem

Odda se 3 neopremljene sobe
in kopalnica zgoraj, za eno žens-
ko ali eden zakonski par. Kli-
čite za podrobnosti 361-0989.
(20,21,24,28 feb,3,7mar)

Help wanted Male or Female

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's
Church. Anyone interested call
761-7740. Living quarters avail-
able. (x)

KUHNJSKA POMOČNICA

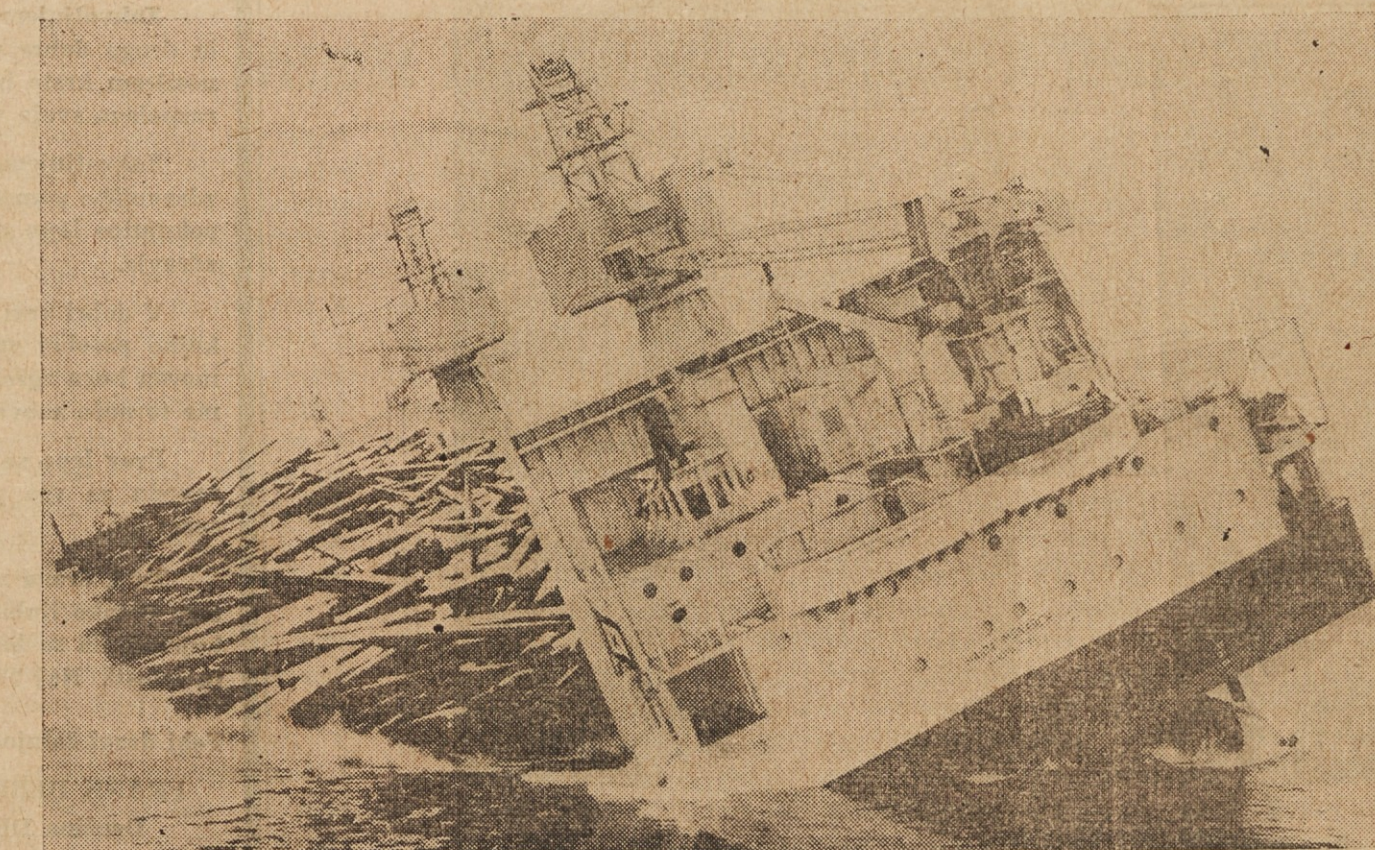
dobi zaposlitev, od 7. zjutraj do
2. popoldne, od ponedeljka do
sobote, v slovenski restavraciji.
Kličite 361-5214

(33)

Varuhinja otrok iščejo

Slovenska družina v Genevi,
Ohio, išče zanesljivo slovensko
vdovo ali dekle, da bi varovala
dva mala otroka. Starši zapo-
sleni. Stanovanje pri družini,
veliko drugih ugodnosti, dobra
plača, nobenih hišnih del. Govor-
ijo angleško in slovensko. Kli-
čite 1-466-1569 collect.

(33)

V VODO — Ladja za prevažanje lesa je zvrnila svoj to vor v reko Powell v Britski Kolumbiji. Ladja je poseb-
no urejena za tako delo in tovor.

VELIMIR DEŽELIČ:

KRAGULJ

ROMAN IZ 9. STOLETJA

Ko je Brezglavec za hip umolknil, se je razlila ol nekje fantovska pesem. To je četa mladencev, ki kliče tovariše, da se vzpno na bližnji grič ter da čakajo zore in pozdravijo novorojeno mlado sonce.

Gotšalk se zadere, da sleherni umolkne in vleče na uho.

Fantje so popevali iz polnih prsi in prihajali vse bliže, zato se je razumela vsaka beseda:

Mi gremo na gore,
da pričakamo tam sonca,
da nam povije zlata Mati
majhno dete, mladega boga.
Daj, Bog! Daj, Bog!

Pridi, bogec, k nam na zemljo,
da se sprehodiš med ljudmi
vse od sela pa do sela,
vse od hiše pa do hiše
Daj, Bog! Daj, Bog!

Gotšalk je drhtel od jeze. Stal je z bičem sam proti močni mladini in sikal:

"Nevedneži! Bedaki, ki ne poznate Kristusa! Kličete, da bi Bog znova prišel na zemljo, a ne veste, da je pisano: Ko se bo na nebu pokazalo znamenje drugega prihoda Kristusovega, bodo zajokali vsi narodi zemlje. Sin božji bo prišel na oblaku z veliko močjo kot poslednji sodnik. Glava njegova bo bela ko volna, a oči ko plamen ognjeni, noge ko bron, ki se v ognju stopi, a glas ko šum mnogih voda. Iz ust Kristusovih bo prišel meč, narbrušen na obe strani."

"Strašen je ta tvoj Kristus, ki nam ga pridiguješ!" so se prestrašili Slovenci.

A glej, s sončne strani sta se ta hip približala dva božja potnika. Konstantin in njegov brat Metod. Ko sta slišala vse to, sta začela govoriti ljudstvu z lepim

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

TWO STORY HOUSE OR APT.

Upstairs and downstairs.

Buy or lease

Call (312) 643-7510

LITTLE WALLY KOWALWSKI

Plumbing business specializes in overhead sewers. Also electric sewer rodding.
Call 439-4611 (312)

DUMP TRUCKS

Own & operated in city area, no experience necessary. Price \$6500
Phone 485-9415

(31)

SKOKIE CARPET

INSTALLATIONS

Complete carpet service pick up and relay carpeting. Carpet sales.
Or 9-0953 or 338-8770

(33)

ELECTRICIAN

Seeking residential work. Low rates. (312) 624-0259.

(34)

PLASTERING & PAINTING A-1

at reasonable prices. 12 years. exp.

No job too large or small
(312) 568-7590

(35)

HELP WANTED

TRUCK DRIVER

Over the road. 5 yrs. with large co. will drive anywhere.

(312) 963-4021

(34)

venskim jezikom, ki bosta pravo vero učila s slovenskim jezikom, da bodo vsi razumeli odrešilne besede. Pozdravljena, dobrotnika, ki sta nam prinesla dar, boljše in dragocenejši ko vse zlato in srebro, ko drago kamenje in minljivo bogastvo. Pozdravljena, ker nam dajeta knjige, pisane s črkami, kakor jih do danes ni bilo, s črkami in jezikom Slovenov; tako bomo zdaj stopili v veliko družino narodov — hvala vama!"

Tedaj zbere knez Rastislav učence iz vsega ljudstva ter jih izroči učiteljema, da bi jih učila. A ko vidi Konstantin, kako veselo poslušajo nedeljske evangelije, prevede v slovenski jezik domala ves cerkveni obred in jih nauči jutrnjice, ure, večernice, povečernice in tiho daritev.

In v ljudstvu, ki je že bilo krščeno, se utrja, večja in dopolnjuje krščanska vera; oni pa, ki še niso bili krščeni, si zaželi jo krsta.

Bile so binkosti, ko privede knez Rastislav mnogo ljudstva na reko, zakaj noben krstilni kamen ne bi zmogel tolikih množic. In reče Rastislav Konstantinu kot krstni boter za svoj narod:

"Učitelja naša in brata! Poslušali smo vajine nauke in vajino življenje smo gledali; in razumeli smo in verujemo. Pravili smo se s postom in molitvami in prišli pred vaju. Bosi smo, slekli smo vezena in okrašena oblačila, odložili ves zlato in srebrni nakit in čakamo."

A ljudstvo zapoje:
Goli smo prišli v to minljivo življenje,
v revnih oblekah bi radi stopili v vodo krsta, zakaj neoblečeni se bomo vrnili pred vrata večnosti.

Knez Rastislav nadaljuje:

PRVA NAČELNICA — NAACP, glavna organizacija za črnske pravice, je zadnjič izvolila za svojo prvo načelnico Margaret Bush Wilson, odvetnico iz St. Louisa, Mo.

"Premislil je vsak izmed nas, kake misli je mislil, kake besede govoril, kaka dejanja počel in kaj je imel s hudicem; in kesamo se. Kesamo se in izjavljamo z usti in srcem: odrekamo se hudici in vsem njegovim delom in vsej njegovi sli in vsej njegovi slavi."

Ljudstvo se okrene k zapadu, se udari z roko na prsi in trikrat zavpije:

"Kesamo se in odrekamo hudici in vsem njegovim delom in vsej njegovi sli in vsej njegovi slavi in njegovemu suženjstvu."

Takrat zaprosi Rastislav: "Povedi nas, duhovni oče, do reke, da vstopimo v vodo krsta. Polij, prosimo, naše glave in krsti nas! Krsti nas, oče, da bo izšel iz duš nečisti duh in odstopil mesto Bogu, živemu in prave-

mu."

In Slovenci zavpijejo pred duhovnom in Bogom:

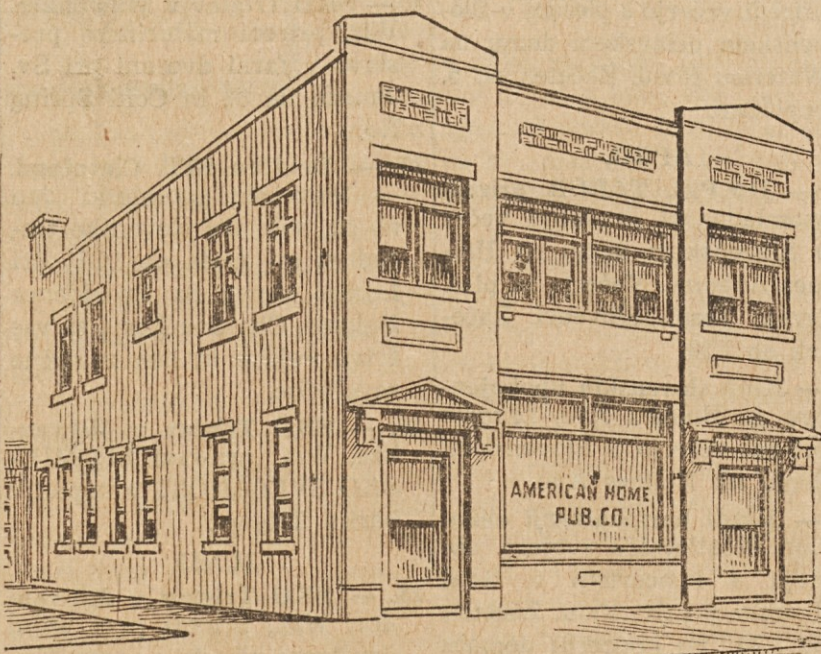
"Krsti nas, prosimo, krsti nas! A Konstantin dvigne glas in vpraša:

"Verujete mar, Slovenci, v enega Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje in vseh vidnih in nevidnih stvari?" Slovenci odgovore vsi ko iz enega grla in enega srca: "Verujemo!"

"Verujete mar, Slovenci, v enega Gospoda Jezusa Kristusa. Sina božjega, ki je radi nas, ljudi, in radi našega rešenja stopil z nebes in se učlovečil"

"Verujemo! Verujemo!"

"Verujete mar, Slovenci, v Svetega Duha, Gospoda, ki daje življenje in govori po prerokih?" "Verujemo! Verujemo!"

Za vsakovrstna fiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

"Verujete mar, Slovenci, v eno, sveto, katoliško in apostolsko cerkev?"

"Verujemo! Verujemo! Verujemo!"

(Dalje prihodnjič)

VESEL ULOVA — Fantič je vesel, ko je potegnil skozi luknjo v ledu kar čedno postrv.

NAZNANILO IN ZAHVALA

1894

1975

Globoko užalosteni naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da se je za vedno poslovila od nas, naša zelo ljubljena svakinja in teta

NEŽA DEBELAK,

rojena PURKART

Umrla je nagle smrti po daljšem bolehanju dne 19. januarja 1975.

Blaga pokojnica je bila rojena 8. septembra 1894 v vasi Hrustovo, fara Velike Lašče na Dolenjskem v Sloveniji. V Ameriki je živela 19 let, ves čas v Clevelandu.

Pogreb se je vršil iz Zakrajskega pogrebne zavoda dne 22. januarja 1975 v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče Kalvarija, kjer počiva in čaka Vstajenja poleg svojih dragih, ki so se od zemskega življenja poslovili pred njo.

Najlepše se zahvaljujemo č.g. Juliju Slapšaku, ki je opravil vse cerkvene pogrebne obrede z mašo zadušnico in spremstvo do njenega groba na pokopališču.

Iskreno se zahvaljujemo društvu Bonavets za lepo cvetje in molitev rožnega venca pod vodstvom rev. Jožeta Božnarja in prav enako vsem drugim, ki so jo obiskali v pogrebni zavodu in za zveličanje njene duše opravili svoje molitve. Lepa hvala vojnim veteranom od Sv. Vida za njihovo pozornost.

Prisrčna hvala g. Antonu Žaklju za tako lepe poslovilne besede v imenu Društva Slov. upokojencev za St. Clairsko okrožje in temu društvu tudi za lep dar za Slovenski dom za ostarele na Neff Rd.

Zahvaljujemo se lepo za darovane vence, darove za maše in druge dobre namene ter udeležbo pri pogrebu, posebno nosilec krste in vsem, ki so za pogrebni spreved dali na razpolago svoja vozila brezplačno.

Zahvaljujemo se zdravniku dr. Maksu Raku za vso zdravniško pomoč. Prisrčna hvala Ančki Cendol, ki je blago pokojnico lepo oskrbovala ves zadnji čas njenega rahlega zdravlja.

V dobri veri smo razposlali vsem znancem, ki so se posebej spomnili, naše zahvalne kartice, če smo le morda koga zgrešili, naj nam to velikodušno oprostijo in v zameno to našo zahvalo, kot posebej še njemu namenjeno.

Prav lepo se zahvaljujemo Zakrajskemu pogrebni zavodu za vso prijazno postrežbo in vodstvo pogrebne spreveda.

Tebi, draga naša Neža, bodi rahla ameriška zemlja, katero si tako ljubila. Mi vsi, ki za Teboj žalujemo, pa pričakujemo, da se bomo enkrat sešli v kraju, kjer ni trpljenja in žalosti. Naj Ti sveti večna luč!

Tebi dragi žalujoči:

FRANK DEBELAK — pastorek in nečak iz 75 ceste:

Družina DROBNIČ in nečakinje v Sloveniji ter drugi sorodniki.

Cleveland, Ohio, 24. februarja 1975.

VZBUJA ZANIMANJE — Eonadstropna hiša J. Smitha v San Franciscu v Kaliforniji, ki je živo poslikana na vsej prednji steni vzbuja med sosedi in mimohodenci dosti pozornosti.